



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 40/2022-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 22 T 76/2009, Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 3/2011 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo 47/2013 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. januára 2022 namieta porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecných súdov v konaniach označených v záhlaví tohto uznesenia.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že na Okresnom súde Žilina (ďalej len „okresný súd“) bolo pod sp. zn. 22 T 76/2009 vedené trestné konanie, v ktorom boli z bližšie nepopísaného trestného činu bližšie nešpecifikovaným rozsudkom uznaní za vinných manžel a syn sťažovateľky. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) predmetný rozsudok potvrdil a Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podané dovolanie odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Proti napadnutému postupu všeobecných súdov v označených konaniach podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta, že okresný súd hrubým, účelovým a úmyselným spôsobom porušil právo na spravodlivé súdne konanie, keď bezdôvodne a na základe krivých svedeckých výpovedí odsúdil manžela a syna sťažovateľky. Sťažovateľka ďalej uviedla, že sudca okresného súdu prejednávajúci vec mal pri vyhlásení rozsudku uviesť, že obžaloba je zvláštna a nezrozumiteľná, no napriek tomu došlo k vyhláseniu odsudzujúceho rozsudku. Svojím konaním mal zákonný sudca rozhodnúť „*cielené v prospech poškodeného [REDAKOVANÉ] a postaviť ho nad*

zákon a ústavu“. Sťažovateľka považuje rozsudok okresného súdu za účelový a svojvoľný a navrhuje, aby ústavný súd prešetril nezákonný postup všeobecných súdov v označených konaniach.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd uvádza, že uplatnenie jeho právomocí je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania [čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), § 39 ods. 3 a 4, § 43 a § 123 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. V tejto súvislosti už ústavný súd opakovane uviedol, že všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu.

5. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti ústavný súd konštatuje, že návrh sťažovateľky na začatie konania v predloženej podobe nespĺňa náležitosti, ktoré pre uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde. Predovšetkým, sťažovateľka sa podaným návrhom nedomáha vyslovenia porušenia niektorého základného práva alebo slobody či ľudského práva a základnej slobody konkrétnym porušovateľom práv (požiadavka plynúca z čl. 127 ústavy a § 123 zákona o ústavnom súde). Sťažovateľka síce v rámci obsahu ústavnej sťažnosti podotýka, že bolo porušené právo na spravodlivé súdne konanie, no toto nepretavila do petitu ústavnej sťažnosti. Inak povedané, sťažovateľka vôbec nevymedzila, porušenie akých práv, vo vzťahu k akému rozhodnutiu, ktorého orgánu verejnej moci má ústavný súd vysloviť. Preto je nutné vyhodnotiť, že v návrhu absentuje kvalifikovaný petit, resp. návrh, akého rozhodnutia sa sťažovateľka domáha, ktorý by slúžil ako východisko pre vymedzenie predmetu konania pred ústavným súdom (požiadavka plynúca z § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde). V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že podľa § 45 zákona o ústavnom súde je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha (petit). To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čo sťažovateľ žiada v petite ústavnej sťažnosti, a iba vo vzťahu k subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Taktiež nie sú splnené ani ďalšie podmienky ustanovené zákonom o ústavnom súde, a to preukázanie splnenia obligatórnej podmienky stanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde, podľa ktorej ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Rovnako k ústavnej sťažnosti nebola priložená kópia právoplatného rozhodnutia, ktorým malo dôjsť k porušeniu základných práv a slobôd (požiadavka plynúca z § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde), a ani splnomocnenie udelené sťažovateľkou zvolenému advokátovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom (požiadavka podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

6. V danom prípade ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľku na odstránenie uvedených nedostatkov, keďže by to bolo neúčelné a nevhodné z dôvodu, že aj v prípade, ak by sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť, ktorá by spĺňala všetky zákonom ustanovené náležitosti, a zároveň by bola v konaní pred ústavným súdom zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, neprineslo by to pre ňu vecne iný výsledok.

7. Podľa § 122 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody. Ústavný súd podotýka, že uvedené zákonné ustanovenie upravuje aktívnu legitimáciu na podanie ústavnej sťažnosti v nadväznosti na čl. 127 ústavy. Zároveň ústavnú sťažnosť nemôže podať osoba, ktorá namieta porušenie základných práv a slobôd iných osôb, a nie svojich.

8. Z ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba len v záujme ochrany svojich základných práv alebo slobôd (napr. II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06). Sťažovateľ musí namietat porušenie svojich základných práv alebo slobôd, pričom ak ide o vec, ktorá je spojená s konaním pred všeobecným súdom, to prichádza do úvahy v zásade len vtedy, ak sťažovateľ je účastníkom (stranou) súdneho konania, v ktorom malo dôjsť k namietanému porušeniu jeho základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 3/05, IV. ÚS 319/2018). V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že kritériom aplikovateľnosti čl. 46 ods. 1 ústavy (a rovnako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je materiálna povaha predmetu konania, predovšetkým skutočnosť, že sa v ňom bezprostredne rozhoduje o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb.

9. Z obsahu ústavnej sťažnosti sťažovateľky vyplýva, že rozsudok okresného súdu vydaný v konaní vedenom pod sp. zn. 22 T 76/2009, ako aj rozhodnutie krajského súdu o odvolaní a rozhodnutie najvyššieho súdu o podanom dovolaní boli vydané proti manželovi a synovi sťažovateľky ako obžalovaným, a nie proti samotnej sťažovateľke. Zároveň sťažovateľka ani v doručenej ústavnej sťažnosti netvrdí porušenie svojho práva v zmysle dohovoru.

10. Keďže sťažovateľka nemala v napadnutých konaniach procesné postavenie účastníka konania, resp. strany konania (nebola obžalovanou ani poškodenou), nemohla v tomto konaní uplatňovať svoje procesné práva a plniť procesné povinnosti. Z tohto dôvodu nemohlo v posudzovaných konaniach dochádzať ani k porušovaniu jej základných práv a slobôd (m. m. II. ÚS 205/04, z novších rozhodnutí II. ÚS 84/2020, IV. ÚS 126/2020).

11. Pretože ústavnú sťažnosť ústavnému súdu podala sťažovateľka, ktorá nie je aktívne procesne legitimovaná na podanie ústavnej sťažnosti, ústavný súd dospel k záveru, že ide o ústavnú sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou.

12. Na základe uvedených skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol jednak z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde], ako aj z dôvodu jej podania zjavne neoprávnenou osobou [§ 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde].

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu